

PROBLEMATICA RESTAURĂRII UNUI RADIO - RECEPTOR

Gabriel BUNILĂ

Exponatul pe care doresc să-l prezint, face parte din colecția de aparate de Radio și Telecomunicații a Muzeului Tehnic din București. Deoarece dorim ca în acest an să redeschidem sectorul de iluminat, radio, telecomunicații, foto și cinematografie, în ultimul timp am avut ca obiective prioritare restaurarea exponatelor de pe aceste sectoare.

Este vorba de un radio-receptor cu difuzor exterior, superheterodină, fabricație germană, din anul 1939, cu tuburi electronice, alimentat de la două baterii uscate, una de 1,5 V - pentru filamente și cealaltă de 90 V - pentru tensiunea anodică.

Dintr-o revistă a vremii respective, găsim o prezentare plastică a radioreceptorului: "Cea mai bună, cea mai eficientă superheterodină, Super -10 BALTIC - recepționează pe cadru de 50 cm, în Haut - parleur, puternic, clar, toate stațiunile europene, unde lungi sau scurte."

Prezentarea difuzorului anexă era: "... Haut - parleure-ul AMPLION este specialitatea casei Alfred & CO din Londra. Clar - puternic - natural - incomparabil." De menționat este că puterea maximă în difuzor nu depășea 0,8 W, față de sutele de wați care se întrec între firmele moderne de astăzi. Însă, categoric, nici un aparat ultramodern nu va putea reda sunetul aparte, inconfundabil al unui patefon, gramofon, cutie muzicală sau rezonanța specifică a unui difuzor cu paletă liberă, cu membrana din hârtie cerată, cu bobinajul executat manual, cu cutia rezonantă executată artistic, din placaj traforat manual, cu protecție din rășini naturale, șerlacuri și multe alte secrete pe care cu greu le putem descifra noi, restauratorii.

Exponatul se afla pe lista prioritară de restaurare. În depozitul de rezerve muzeale se afla împreună cu alte câteva aparate de radio excepționale, dar din necunoaștere bună a diferitelor combinații între elementele componente, avea număr de inventar diferit de cel al difuzorului exterior. Astfel, se credea ca fiind funcțional împreună cu un difuzor cu carcasă din lemn de nuc, cu ornament traforat, cu aceleași caracteristici electrodinamice cu actualul Haut - parleur.

După studierea mai multor reviste de specialitate, s-a reușit punerea împreună a acestor două exponate, s-au comasat numerele de inventar și s-a restaurat ca un obiect complex.

În interiorul aparatului de radio s-a intervenit anterior prin improvizații asupra soclurilor lămpilor, s-au înlocuit rezistențele cu alte valori, condensatorii au fost suprapuși cu alții de valori și mărimi convenabile, etc. Datorită tehnologiei de construcție, de altfel foarte robustă, cu piesele importante fixate cu șuruburi, nituri și piulițe, cu bobinaje efectuate pe cilindrii din ebonită - procedura de restaurare trebuia să se apropie de metodele aplicate într-un atelier de reparații radio din acea perioadă. Pot să vă spun că laboratorul de restaurare al Muzeului Tehnic dispune de instrumentar complex care să ne permită

abordarea restaurării exponatelor de epocă cu specific electrotehnic, electronic și dispunem, de asemenea, de o bibliotecă tehnică în care putem găsi reviste, manuale de depanare radio, cărți de electrotehnică, reclame ale firmelor de prestigiu și multe cataloage cu tuburi electronice, diagrame de calcul și măsurători, etc. După efectuarea studiului necesar, putem să intervenim asupra exponatelor în mod competent, având informația necesară despre numărul de spire într-un transformator de radio - frecvență sau de alimentare, valorile tensiunilor și curenților din diferite puncte, tensiunile de alimentare, culorile și formele exterioare, etc.

Instrumentarul folosit, mai corect spus - sculele și utilajele folosite în mod normal pentru restaurarea exponatelor tehnice, electrotehnice și de telecomunicații - sunt o combinație între instrumentarul clasic folosit în muzee (pensule, hote de absorbție, chimicale, scule de mecanică, lupă, microscop, etc.) și utilaje, scule și aparatură folosită în industria electrotehnică (voltmetre, ampermetre, osciloscop, oscilator de frecvență variabilă, mașini de bobinat, strung, freză, etc.). Procedura de abordare a restaurării și conservării a aspectului exterior al exponatelor este la fel ca la celelalte laboratoare de restaurare metal - ceramică, cu deosebirea că noi, insistăm și asupra funcționalității exponatelor tehnice. De aceea, în restaurarea prezentului exponat, am îmbinat redarea aspectului exterior și funcționarea. După restaurare, aparatul a fost legat la o antenă simplă, alimentat de la priză și a fost expus printre multe alte exponate funcționale din muzeu, la o expoziție de la Casa Radio din București.